

Til
Styrelsen for bibliotek og medier
Att.
Børnebibliotekskonsulent og
projektleder for Læselyst
Anne Enemark Brandt

Afrapportering af projekt:

Bog & kultur i Dagplejen – en kulturel multipakke til sprogudvikling og stimulering af læselyst for børn i alderen 0 – 3 år.

Projektet forløb fra 1.4.2007 til 31.3.2008 og blev støttet af kampagnen under Læselystpuljen med 50.000 kr.

Projektets formål:

Styrkelse af et dagtilbuds møde med kultur og formidling i øjenhøjde og derigennem mødet med litteraturen og dens mange muligheder for børn i alderen 0-3 år. Det sker ved sammensætning af en kulturel multipakke til bydelen Mejdals 25 dagplejere, deres 150 dagplejebørn, som sammen med deres forældre skal nyde godt af pakkens indhold.

Multipakken består af foredrag for forældre og dagplejere, samt musik, teater og bevægelse for børnene. Dertil følger billedbøger, musik og andet sprogstimulerende materialer - alt sammen udvalgt af Holstebro Børnebibliotek.

De fysiske rammer for de forskellige aktiviteter er mødestedet Børne- og Ungdomscentret BUM beliggende i Mejdal.

Dagplejen er ofte en meget anonym, men yderst vigtig målgruppe, idet den beskæftiger sig med børn i alderen 0-3 år, hvor sprog og sprogudvikling spiller en central rolle. Målet er at give ideer, metoder og oplevelser til børn, dagplejere og forældre. Ligeledes berige og opkvalificere dagplejernes arbejde med sprogstimulering og det musiske ved sprogudvikling og læseoplevelser, kombineret med musik og bevægelse.

Projektets succeskriterier:

Projektet er et pilotprojekt og skal føre til ny inspiration og udvikling indenfor området. De høstede erfaringer skal lede til lignende tiltag og udbredes til andre af Holstebro Kommunes dagplejere i kommunens yderområder.

Projektets forløb:

Plakatkonkurrence:

Projektets opstart var en plakatkonkurrence blandt Mejdals dagplejebørn. Vinderplakaten blev kåret i Børne- og Ungdomscenter Mejdal BUM og hængt op flere steder i lokalområdet. Plakaten er blevet projektets logo. Efterfølgende er alle bidrag til konkurrencen blevet udstillet både i BUM og på Holstebro Børnebibliotek.

Multipakken:

Projektet var sammensat som en kulturel Multipakke til dagplejerne, dagplejebørnene og deres forældre - bestående af blandt andet et informationsmøde/foredrag om kropssprog for forældre og dagplejere. Arrangementet var en blanding af praktisk information om, "hvad tilbyder vi jeres børn" desuden en underholdende og uhøjtidelig vinkel med foredraget om kropssprog.¹

Tre arrangementer for dagplejerne med fokus på børnenes sprogudvikling:

- 1.En tale-, høre-pædagog fra Holstebro Kommune fortalte om barnets sproglige udvikling og gav masser af råd.
- 2.En rytmikpædagog var ude på gulvet med dagplejerne og gav idéer til leg og bevægelse.
- 3.En børnebibliotekar fortalte om sprogstimulering vha. billedbøger, spil og musik.

Foredragene viste et bredt udvalg af muligheder for, hvordan dagplejerne i deres samvær med børnene kan være med til at stimulere sprogudviklingen hos dem.

Tre kulturelle arrangementer for børn og dagplejere:

1. Musikalsk legestue²
- 2."Guldlok og de tre bjørne-dukketeater"³
3. Koncert⁴

Sidst, men ikke mindst var der planlagt tre kulturelle arrangementer for dagplejebørnene og dagplejere. Arrangementerne var nøje planlagt med stedets dagplejepædagog så tidspunkt og logistik var tilrettelagt optimalt. Arrangementerne var jævnt fordelt gennem projektperioden. Ved de to musikarrangementer var der lagt op til, at børn og dagplejere selv deltog aktivt med sang, lyde, rytmer og bevægelse til velkendte og nye børnesange. Ved dukketeatret var det talte sprog i fokus samt børnenes evne til at koncentrere sig om et enkelt handlingsforløb i et velkendt eventyr.

¹ Henrik Rasmussen, mimer, artist og klovn <http://www.kropssproget.dk/>

² Frank M <http://www.frankm.dk/>

³ Guldlok Dukketeater http://www.guldlok.dk/guldlok_de_3_bjorn.htm

⁴ Peter og Stoffer <http://peterogstoffer.dk/>

30 materialekasser:

Børnebiblioteket sammensatte to typer materialekasser; 18 "godt blandet" kasser og 12 emnekasser.⁵

En "godt blandet" kasse indeholder 10 bøger, 1 sangbog, 3 musik-cd'er og 1 stykke legetøj eller 1 spil. Materialerne er emnemæssigt bredt sammensat i forhold til målgruppen.

Emnekasserne har hver ét emne; kroppen, tal eller farver. De indeholder bøger, musik-cd'er, diverse spil, legetøj og motorikfremmende genstande. Materialerne er aldersmæssigt bredt sammensat i forhold til målgruppen. De tre valgte emner er identiske med de emner Dagplejen i Mejdal arbejder med ifølge deres læreplaner.

I projektperioden skulle kasserne cirkulere med 2-ugers intervaller. Dagplejerne skulle så vidt muligt bruge materialerne dagligt sammen med børnene. Kasserne måtte gerne placeres i "nå-højde" for børnene, for at de selv kunne kigge og røre ved materialerne.

Alle materialekasserne var i størrelse og vægt beregnet til at kunne transporteres under en barnevogn.

I starten af oktober 2007 blev Multipakken introduceret og materialekasserne udleveret til de 25 dagplejere.

Evaluering:

Styregruppen valgte at indhente dagplejernes kommentarer og erfaringer gennem et spørgeskema, da det er vanskeligt at samle denne gruppe, og for at indhente individuelle besvarelser og kommentarer.

Ved projektperiodens slutning modtog hver dagplejer et spørgeskema (bilag 1) om det daglige arbejde med materialekasserne, deres erfaringer og kritik af forløbet samt forslag til ændringer/forbedringer.

Gennemgang af dagplejernes besvarelser og kommentarer:

Ud af 25 udleverede spørgeskemaer kom 12 besvarelser retur.

Flere af de involverede dagplejere har dog mundtligt udtrykt deres mening og erfaringer til dagplejepædagogen. Vi har ladet disse kommentarer indgå i evalueringen.

Ved projektets start lå aldersspredningen i børnegruppen mellem ½ til 3 år med hovedvægten på 1 – 2½ år (kun 2 børn var fyldt 3 ved projektets start).

Informationsmøderne ved projektets start fungerede godt - enkelte har ønsket mere indledende information om materialernes anvendelse. Flere af dagplejerne har selv "erfaringsudviklet" i løbet af projektet.

Den brede sammensætning af bøger – legetøj – udklædning og musik har fungeret meget tilfredsstillende, og alle elementer er blevet brugt ofte eller dagligt.

Der udtrykkes bred enighed omkring at div. spil herunder sprogstimulerende- og puslespil er for komplicerede for børnene i denne aldersgruppe.

⁵ Se bilag 1

Børnene har udvist glæde, nysgerrighed og interesse for kasserne og har selv opsøgt materialerne.

Emnekasserne har været meget anvendte og med god effekt. Både dagplejere og dagplejepædagog kan se gode muligheder i fremover at understøtte dagplejens handleplaner med sådanne materialer.

Besvarelserne udtrykker stor tilfredshed med variationen i kassernes indhold. Spredningen er stor mht. "yndlingsmaterialer".

Fordelingen er ca. 50/50 hvorvidt der foretrækkes emnekasser eller kasser med blandet indhold.

Det har været for hyppigt at skulle bytte kasser hver 14. dag. Det gav børnene for kort tid til at blive fortrolige med indholdet. Samtidig kunne det være vanskeligt for dagplejeren så ofte at finde tid til at bytte. "Byttecentralen" var henlagt til BUM. Flere dagplejere fandt selv ud af at bytte med mere passende mellemrum f. eks på legepladsen.

Besvarelserne viser at en periode på 4 - 6 uger er mere passende.

De indledende foredragsaftener for dagplejere med hhv. en tale- og motorikpædagog samt en børnebibliotekar fungerede godt som opstart og var med til at sætte fokus på formålet med projektet.

Arrangementerne for børnene passede fint til aldersgruppen, og satsningen på musik frem for fortælling viste sig rigtig. Der var meget fin kontakt mellem børn og musikere, og oplevelsen gav anledning til både sang, dans og ordlege efterfølgende. Som opfølgning på koncerten fik dagplejerne en CD med sangene.

Teaterstykket har fået lidt mere afdæmpet – men dog stadig positive – kommentarer i besvarelserne. Det var vanskeligere for børnene at bevare koncentrationen under denne forestilling.

Forældreafstn med oplæg om projektet og et underholdende foredrag om kropsprog var godt besøgt, og der var stor og positiv interesse for tankerne bag projektet i forældregruppen.

Af besvarelserne fremgår det, at dagplejerne har orienteret forældrene om projektet, og forældrene har ligeledes udvist interesse for projektet, men ofte er forældrekontakten begrænset til hente/bringe-tidspunktet, hvor mange andre informationer skal gives.

På grund af en langtidssygemelding i projektperioden og stor udskiftning i styregruppen er der ikke i det planlagte omfang blevet fulgt op på dagplejernes brug af materialerne.

Styregruppen gør opmærksom på, at en mere struktureret opfølgning af dagplejernes brug af materialerne – gerne suppleret med et idékatalog vedlagt de enkelte kasser - vil betyde en mere varieret benyttelse af materialerne.

Alle involverede dagplejere har udtrykt glæde og tilfredshed med arbejdet med børnenes sprogudvikling og ønsker at fortsætte også i fremtiden.

Sammenfatning:

Styregruppen vil betegne projektet som en stor succes med tydelige og positive resultater indenfor børnenes sprogudvikling. Det er tydeligt, at der er gode muligheder for at styrke den tidlige sproglige udvikling gennem en målrettet indsats i dagplejen.

Pressen:

Pressen har været inddraget ved flere lejligheder, og en pressemeddelelse med overskriften "Ud med sutten – ind med sproget" resulterede i et interview med en børnebibliotekar i lokalradioen (P4 Midt/Vest). Ligeledes kontaktes pressen her ved projektets afslutning.

Bilag 1

Holstebro, marts 2008

Kære Dagplejer.

Siden midten af oktober 2007 har du været med i projektet ”**Bog og kultur i dagplejen**”. Projektet nærmer sig nu sin afslutning, og i den forbindelse vil arbejdsgruppen gerne kende de iagttagelser og erfaringer, du har gjort dig.

De kommer til at betyde meget for det videre arbejde.

Vi beder dig derfor finde tid til at svare på spørgsmålene – og kom gerne med dine egne kommentarer til projektet. Har du spørgsmål til skemaet, hjælper Else Esbjerg gerne.

Skemaet bedes afleveret til Else Esbjerg eller din gruppekoordinator senest 10. april

Hvor mange børn er du dagplejer for, og hvor gamle er de?	
Fik du de informationer, du havde brug for op til projektets start?	
Har du følt dig fortrolig med kassernes indhold, og hvordan du kunne bruge dem?	
Der var fra start lagt op til, at kasserne kunne byttes hver 14. dag. Har det været passende?	
Kasserne har forskelligt indhold F.eks. farver, former eller tal – men der er også kasser med et blandet indhold. Hvad har du fundet mest egnet til netop dine børn?	
Har sammensætningen af materialerne i kasserne været passende for dine dagplejebørn? Hvis ”nej” hvem er blevet ”snydt”?	
Hvor ofte har du brugt materialerne sammen med børnene?	
Har du fornemmet interesse for kasserne hos børnene. Har de f.eks. selv opsøgt dem eller spurgt til dem?	

Hvad har været "hittet" blandt børnene? Er der materialer, der ikke har fungeret?	
Passede børnearrangementerne til aldersgruppen? Hvordan reagerede børnene? Hvilken type arrangement foretrak du - Teater eller musik?	
Var foredragene for dagplejere relevante for dit arbejde?	
Har der været interesse for projektet blandt forældrene? Hvad har reaktionerne været?	
Har du iagttaget en særlig udvikling i børnenes sprog – ud over hvad du forventede – <i>Nævn gerne alle eksempler.</i>	
Kunne du tænke dig at arbejde på denne måde med børns sprogudvikling også i fremtiden?	
Hvad kan gøres bedre?	

Tak for din besvarelse!

Med venlig hilsen

Arbejdsgruppen for "Bog og kultur i dagplejen"

Else Esbjerg, dagplejepædagog, BUM

Ulla Porst Andersen, bibliotekar, Holstebro børnebibliotek

Lisbeth Busk Sørensen, konst. teamleder, Holstebro Børnebibliotek